

“פורת יוסף” - מרכז רוחני

ע"ש ר' יוסף בן ר' סעדיה חמד ז"ל

רח' זבולון 37 גדרה

הדלקת הנר: 28:25

יציאת השבת: 22:18

עלון מס' 376
כ"ג אדר ה'תשע"ה

ויקהל-פקודי

“ויקהל משה את כל
עדת בני ישראל”
ויקהל' הם ראשי תבות
- ובימים השביעי יהיה
לכם קדש, מדוע?
מפני שעל ידי ה'ויקהל'
- על ידי שבאים אנשים
לשמוע את הדרשה,
'יהיה לכם קדש' -
על ידי כך הופכת
השבת להיות קודש.
ה'תפוחי חיים'

“מחודדין בפיר”

שיהיו דברי תורה

“ולתורת נתן בלבבו”

חושבים הם שבנם חייב לצאת גדול הדור
הבא, לכל הפחות.
הוא מלא טענות לבנו, למשל, מדוע הוא
הולך לישון עם עתון במקום ללכת לישון עם
גמרא ביד... סליחה אדוני, ננסה לשאול, האם
גם אתה הולך לישון עם גמרא ביד?! מדוע
אתה דורש מבנך מה שאינך דורש מעצמך...?
תהיה דגמא אישית. אם הוא יראה זאת, אז
יש סיכוי שגם הוא יעשה כך. יכול האב להיות
שקוע כלו בעבודה או פוליטיקה ויודע מה
נאמר בכל ערוץ, אך את בנו הוא רוצה
להקדיש לתורה. התורה מלמדת אותנו
“ושננתם לבניך ודברתם בהם”, כשאתה תדבר
בענייני תורה, אזי בנך יושב וישן...
תביעות מגזמות מהילדים עלולות להביא
לכך שהם יבעטו חלילה ויגיעו למצב של
חוסר רצון ויושבי קרנות.

אחד מהיסודות החינוכיים הבסיסיים ביותר,
להשמיע לילד כל חיון מהמאות וחיזוקים,
תמיכה ופרגון על הטוב שהוא עושה. אמנם
ידוע לכל כי הילד אינו נוהג תמיד כראוי,
אולם אם ההורה ישמיע באזניו כל היום
דברי ביקורת ותוכחת מוסר, הילד יתייאש
וכלל לא יתאמץ להיות טוב יותר. כשמילת
ביקורת בוערת בנו על קצה לשוננו, עלינו
לנסות להרהר מה היינו עושים. אלו היינו
אצל מעביד אשר היה מבקר אותנו על כל
צעד ושעל, בלי קשר למה שהיינו מנסים
לעשות, אין ספק שתוך זמן קצר היינו
אומרים לעצמנו - בשביל מה צריך
להתאמץ... הלא מה שנעשה לא ימצא חן
בעיניו...
פעמים רבות, ילד מתנהג כראוי. לומד יפה
ומשיג ציונים טובים. אולם להרוי יש שגוען
גדלות.

למי שבוחר ללן הכבוד,
הכי דבר זה עמלני-
כבודו.

המורה ל מפרטא

וקתוק האור

מי שלא ישן בערב שבת, סעודתו בליל שבת אינה סעודת שבת, אלא סעודת חול.
ר' אהרון מקרלין זצ"ל

“ולושיב מיושבת”
כח המחשבה הוא
הכח החזק ביותר
שנתן לאדם, ולכן
נמצא הוא במקום
הגבוה ביותר
בגופו של האדם -
במוח, ומחשבות
לא טובות עלולות
לפעמים להשפיע
עלינו ולהזיקנו
בזק עצום
ובלתי הפיך.
מתוך 'פרדס רימונים'

“שישת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש”
עקר הכתוב בא להזהיר על מצות שביתת השבת ועל אסור מלאכה בו. ומדוע התורה
מדגישה קודם לאסור המלאכה את סיפור מלאכת ששת ימי השבוע דבר שנראה מיותר?
אדם אשר אינו מאמין כי פרנסתו קצובה לו משמים, הוא חושב שבכח מעשי ידיו ירויח יותר
או פחות, קשה עליו שמירת השבת, שכן הוא מדמה בנפשו כי כחו ועוצם ידו עשו לו את
החיל הזה, וממילא הוא חושב כי יפסיד מכוון אם ישבות ביום השביעי, שכן לדעתו אם היה
עובד אותו יום היה מרויח עוד יותר.
לא כן המאמין כי כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה וכי אין פרנסתו תלויה במדת
ההתעסקות, נקל לו לשמור את יום השבת כהלכתו שכן אין הוא מרגיש כי הפסיד דבר מה,
שהרי מזונו קצוב לו בלאו הכי. משום כך הקדימה התורה את סיפור מלאכת ששת הימים
אשר בו מוזכרת המלאכה כדבר הנעשה מאליו. כדי ללמד כי גם באותם ששה ימים חובה
להאמין כי המלאכה כבכול נעשית מאליה שלא יעלה על דעתו של אדם כי הוא העושה
והמפרנס, אלא ידע כי הכל משמים וכאילו נעשית המלאכה מאליה.
אפריון

כשתרצה להתחבר עם אדם, הכעיסהו.
אם יודה לך על האמת בשעת כעסו- התחבר לו, ואם לאו עצוב אותו.
ר' יונה מגירונדי זצ"ל

”וְלַהוֹרֹת נָתַן בְּלָבוֹ”

אָמַר לִי מְחַנֵּךְ גְּדוֹל: כִּשְׁאֲנִי עוֹמֵד לִגְעֹר עַל תַּלְמִיד, אֲנִי סוֹגֵר אֶת הָעֵינַיִם וְחוֹשֵׁב בְּאָמֶת וּבְתַמִּים, הָאֵם גַּם עַל בְּנֵי הַיִּיטִי צוֹעֵק עַל מְקַרְהַ כִּזְהָ, וְאֵיךְ וְמָה הַיִּיטִי צוֹעֵק. וְכִשְׁאֲנִי מַחְלִיט שְׁהַיִּיטִי צוֹעֵק עַל בְּנֵי גַם כֵּן, אֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאַצְלִיחַ לְקִיּוּם הַחוּבָה לְתוֹכָהּ וּלְחַנֵּךְ כְּדַת וְכִדְיָן.

צָרִיךְ לְטַפֵּל בְּבָנִים, בְּתַלְמִידִים, עִם הַרְבֵּה סְבָלֻנוֹת וּמִתּוֹךְ אֲהַבָּה יִתִּירָה בְּאָמֶת וּבְתַמִּים, וְלֹא לְזַלְזֵל בְּשׁוֹם תַּלְמִיד וְבוֹ, וְלְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחוֹת כְּלָלִיּוֹת וּבְפִרְסוּטוֹת, לְפִי הַצָּרֵךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. יֵשׁ לְדַעַת, שְׂשׁוֹם שִׂיחָה אֵינָה הוֹלֶכֶת לְאִבּוֹד, וְאֶפִּילוֹ אִם נִרְאִית שְׂאֵינָה מְשִׁפִּיעָה כֵּעֵת, אָבֵל זֶה נִקְלָט אֲצֵל הַתַּלְמִיד, וְלֹא אַחֵר שָׁנִים נִזְכָּר וְרוֹאֶה, שְׂמָה שְׂלֹא הֵבִין כֹּל כֵּךְ בְּהִיוֹתוֹ צָעִיר - מִבֵּין הוּא אַחֵר שָׁנִים, כְּשֵׁיִשׁ לוֹ יוֹתֵר הִבְנָה. הַרְבֵּה פְעָמִים שְׂמַעְתִּי מִתַּלְמִידִים אַחֵר שָׁנִים שְׂאָמְרוּ: הַיּוֹם אֲנִי מִבֵּין מָה שְׂהֵרַב אָמַר פֶּעַם לְפָנַי כְּמָה שָׁנִים.

אהליך יעקב

”קִוּוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַ”ה”

רַבִּים בְּדוֹר הַזֶּה מְקַבְּצִים עֶשֶׂר שְׂלֹא בְּאִמּוֹנָה וּבְחִלּוֹל ה' כְּגִזְלַת גּוֹיִים. אַחֵר כֵּךְ הֵם מִתְנַדְּבִים מְאוֹתוֹ הַמָּמוֹן לְהִיּוֹת לָהֶם כְּבוֹד בְּכָל שָׁנָה וְלִתַּת לָהֶם בְּרַכַּת 'מִי שְׂבִרְךָ' לְכָבוֹד וְלִתְפָאֶרֶת. וְאִין זוֹ אֵלֶּא מְצָה הַבָּאָה בְּעֵבְרָה וְאִין לְעֶשֶׂר זֶה קִיּוּם כָּלֵל.

המהרש"א זצ"ל

אָדָם עֶשֶׂיר יְכוֹל לְפַעֵל גְּדוּלוֹת וְנִצְרוֹת עִם כֶּסֶף וְלִקְנוֹת לְעִצְמוֹ עוֹלָם הַבָּא נְפֵלָא. אֵלֶּא שְׂכַאֲשֵׁר הַקַּב"ה נוֹתֵן לְאָדָם חִמּוֹן רַב, הוּא נוֹטֵל חִמּוֹן אֶת שְׂכָלוֹ...

רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א

”וַיִּרְא בְּיָשָׁה אֶת כָּל הַמְּלֹאכָה... וַיְבָרֶךְ אֹתָם בְּיָשָׁה”

בְּפִרְשֵׁתֵנוּ מְבָרַךְ מִשָּׁה רַבְּנוּ אֶת בְּנֵי לְאַחֵר הַשְּׂתַדְלוֹתֵם בְּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן. וְכֵן בְּרַכְּם בְּפִרְשֵׁת שְׂמִינֵי כַּעֲיֵן בְּרַכָּה זוֹ כְּאֲשֵׁר הַשְּׂתַמְשׁוּ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

וְאִינוּ נִלְמַד מִמִּשָּׁה רַבְּנוּ לְעֵינַי הַבֵּית שְׂהוּא כְּמִקְדָּשׁ מַעֲט. הֵלֵא בְּנֵי הַבֵּית הַשְּׂתַדְלוֹ עֲבוּרָנוּ. וְלִכֵּן נִבְרַכְּם בְּעֶרֶב שַׁבַּת כְּשֶׁהֵכֵל מוֹכֵן לְשַׁבַּת וּפְעַם שְׂנִיָּה לְאַחֵר הַסְּעוּדָה שְׂטַעֲמָנוּ מִכָּל הַמֵּאֲכָלִים. וְכִמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲז"ל: ”הַכּוֹפֵר בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ סוֹפּוֹ לְכַפּוֹר בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה”.

רוֹאִים אָנוּ שְׂמִשְׁוּיִים אֶת הַכִּרַּת הַטּוֹב לְאָדָם לְהַכִּרַּת טוֹבָה לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְכִשֶּׁם שְׂאֵת הַבוֹרָא מְבָרַכִּים פְּעָמִים, בְּרַכָּה לְפָנַי וְאַחֲרַי הַמֵּאֲכָל. כֵּךְ צָרִיךְ לְהַכִּיר תּוֹדָה לְחֲבֵרָנוּ וּלְמִשְׁפַּחְתָּנוּ עַל כָּל דְּבָר פְּעַם לְפָנַי שְׂעוֹשִׂים עֲבוּרָנוּ מִשָּׁהוּ וּפְעַם אַחֲרָיו...

הגר"ש פינקוס זצ"ל

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שליט"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

קדימה בברכות

מלבד מה שצריך לברך על כל מין ברכתו הראויה לו, צריך גם להקדים ולברך על המין החשוב. אלא שיש הבדל אם ברכות המינים שוות או שונות זו מזו. ולפיכך:

א. אם יש לפנינו כמה מיני פירות שברכותיהם שוות, כגון שברכתם 'בורא פרי העץ', יקדים לברך עליהם בסדר זה: אם יש ביניהם מין שבעה שנשתבחה בהם ארץ ישראל, יברך עליו. ואם אין ביניהם ממין שבעה, יברך על זה שהוא שלם, אם כולם שלמים או חצוים יברך על החביב לו יותר.

ב. בפירות שהם ממין שבעה, צריך להקדים את המין שהקדימו הפסוק לפי סדר זה: זיתים, תמרים, ענבים או צימוקים, תאנים, רימונים.

ג. אם יש לפנינו כמה מיני פירות שאין ברכותיהם שוות, כגון 'בורא פרי הגפן' 'בורא פרי העץ' 'בורא פרי האדמה', יכול להקדים איזה מהם שירצה. ומכל מקום עדיף להקדים 'בורא פרי גפן' ואח"כ 'בורא פרי העץ' ואח"כ 'בורא פרי האדמה'.

ד. ברכת 'בורא מיני מזונות' קודמת להכל וכל שכן ברכת 'המוציא'.

ה. ברכת 'שהכל נהיה בדברו' מאוחרת לכל ברכה אחרת שהרי היא ברכה כללית.

ו. וכל זה מדובר כשרוצה לאכול מכל המינים שלפניו, אבל אם אינו מעוניין לאכול מכולם, אין מחייבים אותו לברך על מין שאינו מעוניין לאכלו כרגע, אף אם רוצה לאכלו לאחר זמן.

הַתְּנַאי לְהַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה הוּא אֲךְ וְרַךְ בְּזָכוֹת עֶסֶק הַתּוֹבָה, וְלִזְלִי הִיא אִין לְשְׂכִינָה מָה לְעִשׂוֹת בְּיַנְיָנוּ...
בִּים דְּבָר

אין החסרון בנחנו וביכולתנו.
אלא בנשיאפתנו האמיתית אל הטוב.

מתוך 'אפיקי אליהו'

ה' אוהב אנשים שיוזמים דברים, שעושים דברים מלבס בלי שנצטוו לעשותם. אדם שיוזם דבר מצוה מעשהו חשוב בעיני ה' עשרת מונים ממעשה מצוה שאדם עושה מכיוון שדחפו אותו לעשותו או מכיוון שכולם עושים כך.

מתוך 'נתיבי אור'

”וְלַהוֹרֹת נָתַן בְּלָבוֹ”

הַנְּהִיגָה יִשְׂרָאֵל וּבְרִיאָה מְאַנְשֵׁי חַנּוּךְ לְהוֹרִים שְׂלֹא לֹאמַר בְּעַת עֲנִישָׁה "בֵּא אֶעֱנִישְׁךָ", אֵלֶּא "בֵּא אֶחְנַכְךָ", שְׂהַתְּכָלִית הִיא בְּחַנּוּךְ וְלֹא בְּעִנְשׁ

מתוך 'דובב שפתי ישנים'